

Magyar hidegvérű lovak tanulékonysága

Ember és ló életének összefüzdése hosszas múltra tekint vissza. Ezt bizonyítják többek között a dél-franciaországi Chauvet-barlangban 30 ezer évvel ezelőtt készült, lovakat ábrázoló barlangrajzok. Ez bizonyíték arra is, hogy ez az állatfaj mindig is lenyűgözte és megfigyelésére készítette az embereket.

Memóriája és tanulási sebessége alapján a lovat rendkívül intelligens állatnak tekinthetjük. Az emberhez viszonyítva emlékeztük gyakran jobb a miénknél, a tanulási sebességük pedig sok esetben kedvezőbb az emberénél. Erre bizonyíték például, hogy Robert M. Miller szerint egy csikót az elárasztás technikájával akár egy-két óra alatt hozzá lehet szoktatni olyan ingerekhez, amiket az állat a látásával, hallásával, szaglásával, tapintásával érzékel. (MILLER, 2012)

A habituáció az állatvilág egyik legáltalánosabb reakcióformája, ezért a legegyszerűbb, legalapvetőbb tanulási formának tekinthetjük. Habituáció alatt azt értjük, hogy ha egy inger gyakran éri az állatot, akkor az egy idő után elveszíti az egyedre gyakorolt hatását. Ez a folyamat nem egyenlő a fáradással, ugyanis a habituált inger a látható inger megszű-

nését követően sem marad teljesen hatástalan. A válaszcsökkenéshez létre kell jönni a kiváltó inger idegrendszeri képének az állatban, hogy így tárolódhasson emlényomként. (BUZSÁKI, 1984)

A ló számára, zsákmányállat lévén a gyors gondolkodás képessége elengedhetetlen. Bármilyen veszélyforrásra a menekülési reflex sokkal inkább ösztönös, mint gondolati következtetés. Ezt az ösztönös viselkedést azonban kitartó és következetes munkával felülírhatjuk a lovakban. (MCBANE ÉS DOUGLAS-COOPER, 1997)

Egy ló sikeres kiképzése során az embert mindig rangsorban feljebb lévőnek kell tekintenie. Ahhoz hogy a kiképzés során az állat megértse minket, bizonyos segítségére van szükség, ami által megtanulhatja, hogy mikor cselekszik helyesen

vagy épp helytelenül, amit egyértelmű jelzésekkel kell tudtára adni. Ezek a segítség lehetnek hangok, mozdulatok, érintés kézzel vagy pálcával, súlypontváltoztatás, jutalmazás vagy dicséret. (SCHRENK, 1996)

A lótenyésztés tudatossá válásától számos lófajta és típus alakult ki, főként a használati célok szerint. A nagylovak fajtáit két csoportra osztják általában, melegvérű és hidegvérű csoportra. A melegvérű lófajtákkal ellentétben a hidegvérűek szervezetének felépítése lazább szerkezetű, vastag bőrrrel és csontozattal rendelkeznek és sok bőr alatti kötőszövettel. Nyugodt vérmérsékletűek, könnyen kezelhetőek, nagy vonóerőt képviselnek, a nehéz munka végzésben is megbízhatóak. (BARTOSIEWICZ, 2006)

A hidegvérű lófajták kifejezetten munka célokra lettek kitenyésztve, mezőgazdasági termelésben, szállítmányozásban és fuvarozásban eredményesen voltak használhatók, a nagymértékű gépiesítés előtt a „munkagép” szerepet töltötték be. Napjainkban szerepük egészen átalakult, használati céluk meghatározásánál és tulajdonságaik értékelésekor a tanulékonyság képessége nem az elsők között merül fel bennünk. Ez a jellemvonás azonban a magyar hidegvérű lófajta esetében is figyelmet igényel, ezt támasztja alá egy a lófajta egyedeinek bevonásával elvégzett viselkedésvizsgálat, amely a cikk folyamán bemutatásra is kerül.

A teszt a lovak általános reakcióit volt hivatott vizsgálni, illetve viselkedésük változását, hogy az adott ingerre érzékenyen reagálnak és habituálódnak vagy épp pont ellentétes reakciót adnak az adott külső

hatásra, reakcióik erősödnek, nem fogadják el az ingert. A feltételezés alapja az volt, hogy ha egyre enyhülő reakciót mutatnak a kiváltott ingerekre a vizsgált egyedek, abból arra következtethetünk, hogy megtanulták az adott helyzetből, hogy nincs szükség a heves válaszreakcióra, hiszen az inger nincs rájuk hatással és következménye sem lesz. A teszt során végrehajtott feladatok között szerepelt többek között a lovak ponyván átvezetése, színes, hirtelen előbukkanó tárgyak által kiváltott ingerek, illetve zörgő tárgyak alkalmazása a vizsgált ló közvetlen közelében. Az eredmények objektíven lettek kiértékelve az ingerekre adott re-

akciók intenzitása alapján, számszerűen kifejezve.

A kísérlet során 12 egyed vizsgálata történt 7 különböző feladatra adott reakcióik alapján. A vizsgált lovak eltérő képzettségi szinttel rendelkeznek, 6 kanca és 6 mén szerepelt a vizsgálatban. Nemenként 3-3 10 évnél fiatalabb és 10 évnél idősebb egyed szerepelt a tesztekben. A lovak tartási módja is egymástól eltérő, hiszen szerepelnek köztük boxban tartott és ménesi tartású, legelőn élő lovak. Képzettségük tekintetében megtalálható közöttük teljesen képzetlen ló is, lovagolt, kocsizott és még bemutatókon, kiállításokon rendszeresen részt vevő egyedek is, illetve tenyésztési célokra használatosak is. A minél nagyobb variancia érdekében egymástól nagymértékben különböző lovak kerültek kiválasztásra, mind a képzettségi szint, tartási mód, nem és kor tekintetében.

A feladatokban elérhető maximális pontszám 110 pont volt. Az egyes csoportok százalékos eredményei a következők:

1. 10 évnél idősebb ménnek: 79 %
 2. 10 évnél fiatalabb ménnek: 68 %
 3. 10 évnél idősebb kancának: 66 %
 4. 10 évnél fiatalabb kancának: 57 %
- Az alapvetően magas pontszámok alapján kijelenthető, hogy a magyar hidegvérű lovak jó tanulékonysági képességgel rendelkeznek. Jobb eredményeket értek el ivar szempontjából a ménnek, kor szem-

pontjából pedig az idősebb egyedek. Ezek az eltérések szintén a habituációs képességeket támasztják alá, hiszen a magasabb életkorú lovaknak hosszabb idő állt rendelkezésre az ember által kiváltott ingerekhez való hozzászokásra, míg a vizsgált ménnek istállóban történő tartása is több emberekkal kapcsolatos interakcióval jár, ami szintén az ingerekhez való hozzászokásnak kedvez, ellenben a vizsgált kancák esetével, amelyek idejük nagy részét legelőn töltik, ami egyértelműen kevesebb emberekkal való érintkezéssel jár.

A tanulság tehát az, hogy a magyar hidegvérű lovakról kialakult megítélés felülírható, ha a fajta egyedeit több helyzetben is kipróbáljuk és természetüket, valamint viselkedésük árnyaltságát a lehető legjobban aknázzuk ki.

Csötönyi Orsolya

lótenyésztő, lovassport szervező
agrármérnök

Hivatkozások:

- Bartosiewicz L. (2006): Régenvolt háziállatok, L'Harmattan Kiadó, Budapest, 224
- Buzsáki Gy. (1984): Az állatok tanulása, Mezőgazdasági Könyvkiadó Vállalat, Budapest, 146
- McBane S., Douglas-Cooper H. (1997): Lovak és tények, Új Ex Libris Kiadó, Budapest, 158
- Miller R. M. (2012): Értsük meg a ló viselkedését! Mezőgazda Kiadó, Budapest, 128
- Schrenk H.-J. (1996): Az értelmes ló, Noran Könyvkiadó, Budapest, 79

A legjobb kezdet az Egészséges Lovakért – Pavo Podo Termékek Tenyésztőknek

Vemhes kancák Vemhesség utolsó három hónapjában PAVO PODO LAC A megfelelő tejtermelésért. Kiemelkedő ásványanyag és vitamin összetétel különös tekintettel a réz-cink és mangán tartalomra	Szoptatós kancáknak és újravemhesítésre Csikónevelés és újravemhesítés időszakában PAVO PODO LAC & PAVO FERTILE A tejelválasztás maximalizálásért. A könnyebb és gyorsabb újravemhesülésért és jobb embrió megtapadásért	Fiókáknak 2 hetes kortól 8 hónapos korig Köménipellet fiatal csikóknak tejporral Árva csikóknak is!!! PAVO PODO START Podo Concept – Speciális vitamin és ásványanyag összetétel az erős és egészséges izületekért és csontozatért	Orvosi célú Orvosi célú Pelletát alapít az egészséges csikónevelésért PAVO PODO UNIV Podo Concept – Speciális vitamin és ásványanyag összetétel az erős és egészséges izületekért és csontozatért	Csikóknak a természetes időszakban 2 hónapos és 10 hónapos korig Felyelkény vagy pellettált formában PAVO PODO CARE Kímény adagolhatóság Egészséges izület és csontváz rendszer fejlődés Optimális vitamin és ásványanyag kiegészítés
--	--	--	--	--

A Ló-Tündér Kft. a Pavo minőségi holland lótermékek kizárólagos magyarországi forgalmazója az alábbi elérhetőségeken áll szíves rendelkezésre lovak egyéni igényeinek kielégítése: speciális takarmányozási adagok összeállítása, árva csikók takarmányozása illetve egyéb kérdések esetén. Látogasson elfolyamatosan megújuló honlapunkra és iratkozzon fel hírlevelünkre, hogy mindig értesüljön a legfrissebb takarmányozási hírekről, aktualitásokról a www.lotunder.hu weboldalon.

Suta Éva 06/30-358-23-31 | e-mail: lotunder@gmail.com | WEBSHOP: www.lotunderwebshop.hu

Rendelj ma, kapd meg holnap!!! Kérj tanácsot, szakmai háttértámogatást a Ló-Tündértől ☺ Nevelj minőségi és piacképes csikókat!!! Keresd akcióinkat!!!